

Lounais-Hämeen luonnonsuojeluyhdistyksen lausunto uudesta kaivolakiehdotuksesta

Lounais-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ry.
Wahreninkatu 4
30100 Forssa

Posti:
PL 46
30101 Forssa

lhly@luontomuseo.fi
044-2729002

Lounais-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ry. on seutukunnallinen luonnonsuojeluyhdistys, jonka tavoitteena on alkuperäisen luonnon suojelu ja siten myös kaivostoiminnan haittojen minimoiminen. Yhdistyksen alueeseen kuuluvat Forssa, Tammela, Jokioinen, Humppila, Ypäjä, Urjala ja Somero.

Haluamme nostaa esille seuraavat asiat.

1. Laki ei kunnioita maanomistajien oikeuksia. Heidän mahdollisuutensa vaikuttaa kaivoksen perustamiseen ovat aivan liian vähäiset. Laki ei ole demokraattinen vaan se antaa kaivosyhtiöille aivan liian suuren vallan perustaa kaivoksen, vaikka maanomistajat ja kunnat vastustaisivat hanketta. Kunnille pitäisi antaa suurempi valta päättää kaivoksesta. Myös maanomistajille tulisi antaa mahdollisuus vaikuttaa päätöksiin, sallitaanko heidän alueillaan malminetsintä vai ei. Jokaisen kunnan, jonka vesistöt ovat kaivoksen vaikutuspiirissä tulisi olla mahdollisuus lausua mielipiteensä kaivoksen perustamisesta. Myös maanomistajille ja kunnille tulee antaa todellinen veto-oikeus eikä vain tarjota näennäisiä kuulemisia, joilla ei ole merkitystä kaivoksen perustamisen kannalta.

2. Kaikki suojelualueet tulee suojata kaivostoiminnalta. Ne on hankittu valtiolle suojelutarkoitusta varten, ei kaivostoimintaan. Suomen valtio syyllistyy itse maanomistajien pettämiseen, jos se asettaa kaivosteollisuuden edut suojelualueiden edelle. Luonnonsuojelualueita ei ole hankittu kaivosyhtiöitä varten vaan suojaamaan Suomen luonnon hyvinvointia ja monimuotoisuutta. Valtion velvollisuutena on turvata Suomen luonnon hyvinvointi. Kaivoslailla ei voi ohittaa luonnonsuojelulakia.

3. Lähtökohtaisesti kaivoslaki on hyvin kestävä pohjalla. Siinä ei esitetä mitään kunnollisia perusteita, miksi kaivosyhtiölle tulee myöntää niin suuri valta Suomen kaivosmineraaleihin kuin nyt ollaan myöntämässä. Lähtökohtaisesti Suomen kaivosomaisuuden tulisi kuulua Suomen valtiolle eikä kaivosyhtiöille. Ja jos oikeus kaivamiseen myönnetään, niin Suomen valtion tulisi saada asialliset kaivannaiskorvaukset. Nykyiset korvaussummat ehdotetussa kaivoslaissa ovat naurettavan pieniä.

4. Lisäksi kunkin kaivoksen kohdalla tulisi suorittaa hyöty- ja haittavertailu, Kaivoslakiin tulisi kirjata selvityspakollisuus, onko kaivoksesta enemmän hyötyä vai haittaa alueen muille elinkeinoille ja

ympäristölle. Nykyisessä laissa kaivosyhtiöt nauttivat perusteetonta syytesuojaa ilman, että niiden vahinkoa muille alueen toimijoille tarvitsee ottaa huomion. Luonais-Hämeessä Tammelan kunnan alueella sijaitsee kaksi kansallispuistoa, Torronsuo ja Liesjärvi. Erityisesti tulisi selvittää, miten kaivokset vaikuttavat kansallispuistojen luonnontilaisuuteen ja myös virkistysarvoihin ja kävijämääriin. Etelä-Suomesta ei löydy Torronsuon veroista suoaluetta. Sitä ei voi korvata millään muulla suojelualueella.

5. Kaivosyhtiöiltä tulee edellyttää etukäteen riittävät korvauskulut, jos ympäristöönnettomuuksia tapahtuu. Tähän mennessä Suomessa yksikään kaivosyhtiö ei ole korvannut ympäristölle tapahtuneita vahinkoja täysimääräisesti. Lisäksi kaivannaisjätteiden loppukäsittelylle ei ole asetettu tarpeeksi tiukkoja käsittelyehtoja. Niiden ympäristövahingot eivät voi kaatua kuntien tai valtion maksettaviksi. Eli uudessa kaivoslaissa näihin epäkohtiin on puututtava tiukasti.

6. Lopuksi toteamme vielä, että malminetsintä ja kaivosteollisuuden maastossa tapahtuvat aktiviteetit tulee saada kokonaan ympäristöluvan piiriin.

4.4.2022 Ilkka Wiio

Lounais-Hämeen luonnonsuojeluyhdistyksen puheenjohtaja